

MELKVEEHOUDER UIT GIETHOORN HOUDT VAN PITTIG RANTSOEN

“Een té goede kuil bestaat in mijn ogen niet”

Topkwaliteit eigen ruwvoer is voor melkveehouder Harrald Helmers uit Giethoorn de basis voor succes. Helmers gaat voor verteerbaarheid en maait zijn gras met hoog suikergehalte in jong stadium. Bang voor pensverzuring is hij niet. “Het snelste ruwvoer is altijd nog langzamer dan het traagste krachtvoer.”

Tekst en beeld: Gerben Hofman

Helmers en zijn ouders houden in Giethoorn zo'n 135 melkkoeien met bijbehorend jongvee. Doel van de ondernemer is een zo hoog mogelijke levensproductie per koe en daarbij zoveel mogelijk in balans zijn met de omgeving. “Het gebied waarin wij zitten, is heel geschikt voor landbouw. Daarbij is het ook gewoon een mooi gebied. Beiden willen we graag zo houden”, vertelt Helmers.

Het bedrijf van Helmers is 78 hectare groot. Naast gras en mais heeft Helmers vier hectare mengteelt van gerst met erwten. De mengteelt gerst-erwten wordt gehakseld en ingekuuld. Helmers ziet in de mengteelt een mooie aanvulling in structuur, eiwit en zetmeel voor het winterrantsoen. Tegelijkertijd helpt de teelt

Goed grasland is de basis van goede ruwvoer kwaliteit. Dat betekent een goede rassenkeuze en goed management.

hem aan voldoende punten om in de categorie Goud te vallen binnen de eco-regelingen van het GLB. De grondsoort is dalgrond. “Een gedeelte van onze grond is akkerbouwwaardig. Er kunnen aardappelen en uien op worden geteeld. Daardoor kunnen we ook heel intensief samenwerken met een akkerbouwer. In plaats van graan kan er bij de akkerbouwer grasland als rustgewas in het bouwplan. Ruim twee derde van ons areaal wordt meegenomen in de roulatie. We ruilen sinds dit jaar zeven tot tien hectare. In het verleden was dit jaarlijks tussen de vijf en zeven hectare”, aldus Helmers. Naast het werk op het melkveebedrijf is Helmers 32 uur in de week actief als productspecialist bij ruwvoerspecialist VisscherHolland. Dit bedrijf levert alles wat nodig is voor goed ruwvoermanagement op melkveebedrijven en staat melkveeouders bij met kennis op het gebied van ruwvoerteelt, -opslag, en -voeding. Zo heeft VisscherHolland een speciaal concept rondom transitie en de rol van ruwvoer daarbij. “In de transitie maakt een koe veel mee. Twee keer een rantsoenwisseling, twee keer naar een nieuwe groep, afkalven en aan de melk komen. Dit terwijl een koe een hekel heeft aan veranderingen. Het is een uitdaging om in die periode de pens gevuld te houden. Daar helpen wij de klant bij. Met de juiste rantsoenen en begeleiding”, vertelt Helmers.

Altijd kwaliteitsgras

Vanzelfsprekend is kwaliteitsgras een belangrijke pijler onder een goede ruwvoervoorziening op

het bedrijf van Helmers. Het uitruilen van grond met een akkerbouwer draagt hier positief aan bij. Grasland wordt regelmatig vernieuwd. Het rantsoen dat Helmers voert bestaat deze zomer uit 1/3 vers gras, 1/3 kuilgras en 1/3 mais, aangevuld met CCM en eiwitaanvulling. De koeien staan jaarrond op stal. Vers gras wordt vanaf de tweede snede gevoerd. “Dat we vanaf de tweede snede voeren is ooit een keer uit nood geboren, toen we in het voorjaar het land nog niet op konden. Maar uiteindelijk bleek dat zo gek nog niet te zijn. De samenstelling van het gras is vanaf de tweede snede namelijk regelmatig. De kwaliteit van de eerste snede kan per dag sterk verschillen. In latere snedes valt dat mee.”

In de twee robots voert de melkveehouder naar behoefte krachtvoer bij, maar het doel is dit zoveel mogelijk af te bouwen. “Ik ga zeker niet helemaal terug naar nul, maar wil het aandeel brok wel zo laag mogelijk houden. Dat geeft meer rust en minder kans op verzuring. Want een koe kan een keer niet lekker in haar vel zitten en minder ruwvoer eten, maar brokken vreten ze altijd.”

Het is de afweging voor welke koe je het rantsoen optimaliseert: een nieuwmelkte of de koe die al langer in lactatie is. “Wij kiezen ervoor om het voor de nieuwmelkte koe zo optimaal mogelijk te maken. Dit is namelijk de basis voor de rest van de lactatie en uiteindelijk ook voor een volgende, want ze moet ook weer

drachtig worden.” Zorgen dat de nieuwmelkte koe niets tekort komt begint volgens Helmers met een goed graszaadmengsel. “Ik ga voor verteerbaarheid. Daarom laat ik grasland inzaaien met TopDairyMix High Sugar. Dit bestaat uit honderd procent Engels raaigras van het type High Sugar.”

Veel suiker en goede verteerbaarheid

Zoals de naam al zegt bevat het graszaadmengsel dat Helmers gebruikt veel suiker, zo'n dertig procent meer dan traditioneel Engels raaigras. Daarnaast is het geselecteerd op verteerbaarheid. Helmers ontdekte het High Sugar Grass via zijn werkgever VisscherHolland. “Een toeleverancier wees ons op dit type gras. We zijn daarop naar Wales gegaan, waar een universiteit staat die alleen maar onderzoek doet naar grassen en klavers. We zagen de resultaten, waren enthousiast over dit type gras en hebben hier op het bedrijf een perceel ingezaaid. Vervolgens hebben we zomerstalvoeding gedaan vanaf dit perceel en van een identiek perceel ernaast met een ander Engels Raaigras-mengsel. Het bleek dat met het High Sugar Grass de eiwitbenutting veel beter was. Voor ons reden om ermee door te gaan. Binnen een jaar stond het bij ons in de top van de meest verkochte mengsels.”

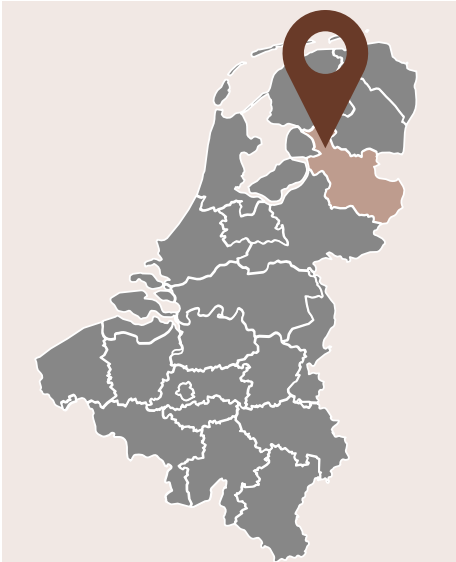
Niet bang voor pensverzuring

De melkveehouder laat het gras in jong stadium maaien en streeft naar inkuilen met 35 procent drogestof. De schudder komt daardoor niet vaak de schuur uit bij Helmers. “Bij 35 procent drogestof conserveert het gras makkelijk en zijn de voeropname én de benutting hoog. Dat is de basis voor hoge kwaliteit ruwvoer. We corrigeren de kuil door middel van grondstoffen en niet andersom. Voeropname is het allerbelangrijkste, en van een goede kuil neemt een koe veel kilogrammen op.” Bang voor pensverzuring is de melkveehouder niet. “Bij pensverzuring krijg je de kuil vaak per definitie de schuld. Terwijl de

oorzaak van pensverzuring niet de ‘snelle’ kuil is, maar doordat de bijsturing vanuit krachtvoer niet klopt of omdat de voeropname tegenvalt. De kuil is te goed, wordt er dan gezegd. Dit is niet terecht. Een té goede kuil bestaat in mijn ogen niet. Het snelste ruwvoer is altijd nog trager dan het langzaamste krachtvoer. De kuil moet gezien worden als hoofdgerecht, het krachtvoer is bijgerecht om het diner volwaardig te maken. Als de vertering dan niet goed loopt moet je dus de bijgerechten aanpassen, niet het hoofdgerecht.” Om een goed beeld te krijgen van de graskwaliteit vraagt Helmers bij Eurofins altijd naar de Amerikaanse kuiluitslagen. “Daarin worden de pensfracties beter uitgesplitst. Met die gegevens kun je ook pittige kuilen beter tot waarde brengen. Je kunt wel sturen op OEB, maar dan weet je nog niet waar het vandaan komt.”

Klaver in stand houden

Voor de eiwitvoorziening laat Helmers witte en rode klaver meezaaien. Hij vertelt dat het een uitdaging kan zijn om klaver in het grasland te houden. “Hierdoor zijn sommige veehouders wat huiverig en denken ‘dan maar niet’. Maar als je het goed aanpakt, kun je de klaver er langere tijd in houden.” Zelf laat Helmers het grasland ieder jaar een kleine kalkgift geven. Dit om de pH op peil te houden en voor de calciumvoorziening. Ook de kaliumvoorziening houdt hij nauwlettend in de gaten. Dit is namelijk ook belangrijk voor klaver. “Met het wegvallen van de derogatie moet je haast kalium gaan bijstrooien om de klaver in de benen te houden”, aldus de melkveehouder. Verder vertelt hij dat bij de onkruidbestrijding rekening moet worden gehouden met klaver. “Ridderzuring volvelds bespuiten is erg lastig. Dat gaat ten koste van je klaver. Wat wel heel goed werkt is plaats-specifiek bespuiten. De akkerbouwer met wie ik samenwerk heeft geïnvesteerd in cameratechniek met BBLEAP op zijn spuit, waardoor de ridderzuringplant

Bedrijf: Hoeve Hoogstraten/
Melkveebedrijf Helmers

Plaats: Giethoorn (Overijssel)

Oppervlakte: 78 hectare bestaande uit grasland, maisland en gerst/erwten

Aantal melkkoeien: 130 plus bijbehorend jongvee

Melkproductie: gemiddeld 12.000 kilogram met 4,15 procent vet en 3,60 procent eiwit

Bij melkveehouder Harrald Helmers is een goede ruwvoerkwaliteit de basis van succes. Dat begint met de juiste rassenkeuze, maar vraagt ook gedegen management.

individueel wordt bespoten. Zo kun je veel middel besparen en tegelijkertijd is het goed voor het imago.” Een ander aandachtspunt om klaver te sparen is de bodem zo min mogelijk te belasten. “Onze loonwerker heeft geïnvesteerd in een achtwielig tandemstel onder de opraapwagens. Daar betalen we extra voor, maar het is wel het behoud van je kopakker en van je klaver”, aldus de melkveehouder die ook zo'n tandemstel voor de eigen opraapwagens op zijn verlanglijstje heeft staan.

De focus op goed ruwvoer legt Helmers geen windeieren. De melkproductie op het bedrijf in Giethoorn ligt momenteel rond de 12.000 kilogram op jaarbasis, met een vetpercentage van 4.15 en een eiwitpercentage van 3.60. De melkveehouder benadrukt dat een goede ruwvoerproductie meer is dan alleen het kiezen van een goed ras. “Goed ruwvoer is de basis. Dat gaat verder dan alleen het juiste graszaadmengsel. Je kunt discussiëren over het laatste puntje verteerbaarheid, maar als je vervolgens te laat maait, doet dat er ook niet meer toe”, besluit Helmers. •

Hoeve Hoogstraten gezien vanaf de overzijde van het kanaal in Giethoorn.